

Szentmártonkáta Nagyközség Polgármesteri Hivatal

Család- és Gyermejjóléti Szolgálat

Szakmai beszámoló

2018.

Tisztelt Képviselő – testület!

Szentmártonkáta Nagyközség Önkormányzata fenntartásában működő **Szentmártonkátai Polgármesteri Hivatal Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** éves munkájáról, a családsegítő szakemberek szakmai tevékenységéről 2018. évre vonatkozóan az alábbiakban számolunk be.

A Család-és Gyermekjóléti szolgálat által ellátandó feladatokat a 1993. évi. III. törvény (Szt.), valamint az 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) változásait követően az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény tartalmazza. A törvény módosításainak egy része 2015. év augusztus 1-től, a nagyobb változások 2016. január 1-től léptek hatályba.

A törvényi változásoknak megfelelően - **2016. január 1. napjától - a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan, egy szervezeti és szakmai egységben működhet. Ennek megfelelően:**

- Szentmártonkáta Nagyközség Polgármesteri Hivatal feladatkörébe a települési szintű minimumszolgáltatások és általános segítő feladatok biztosítása **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében.**
- Járási szinten a **Család- és Gyermekjóléti Központ** keretében biztosított a járás lakosainak ellátása, mely feladatok a hatóságilag érintett esetekkel kapcsolatos tevékenységek, valamint a speciális szolgáltatások biztosítása (pl. pszichológiai szolgáltatás, jogi segítségnyújtás, kapcsolatügyelet, készenléti szolgálat).

Az ellátórendszeren belüli feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követeli meg a szolgálatok és a központok munkatársai között. A hatékony együttműködés, az ellátások érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk személyesen és telefonon a Központ szakmai vezetőjével és az esetmenedzserrel, továbbá havi rendszerességgel részt veszünk a Központ által szervezett esetmegbeszéléseken.

Napi munkavégzésünk során kiemelten fontosnak tartjuk a szolgáltatásnyújtás alapelvei közül:

- a nyitottság,
- az önkéntesség,
- az egyenlőség,
- valamint a személyiségi jogok biztosításának elvét.

A kapcsolatfelvétel történhet:

- önkéntesen, gyermek vagy a szülő kezdeményezésére,
- jelzőrendszeri tag jelzésére, vagy
- hatósági megkeresés hatására, vagy
- a Járási Központ megkeresésére,
- lakossági/állampolgári bejelentés alapján

A szakmai munka fázisai kiskorú gyermekekre vonatkozó jelzések esetén:

A szolgálathoz (írásban, szóban) érkező jelzéseket követően, a jelzés jellegétől függően megtörténik a kapcsolatfelvétel:

- Krízishelyzet, bántalmazás, életveszély jelzésekor a családsegítő szakember haladéktalanul felkeresi a bajban lévő személyt, a helyszíni tapasztalatok alapján intézkedik.
- Egyéb jelzéseket követően megkereső levelet küldünk a jelzett személy, család számára, melyben tájékoztatjuk a hozzánk érkezett jelzésről és egy időpont meghatározásával felajánljuk segítségünket a probléma kezelésére. Amennyiben az írásos megkeresés sikertelen volt két alkalommal, akkor az otthonában keressük fel a családot.
- Amennyiben a probléma az első találkozás során tett intézkedésekkel nem oldható meg, akkor szükséges együttműködési megállapodás megkötése. A hatályos jogszabályok szerint vezetjük a kötelező jellegű adminisztrációt (*Esetnapló*, „*Gyermekeink védelmében*” adatlapokat).
- Szükség szerint esetkonferenciákat szervezünk az adott családdal kapcsolatban álló valamennyi szakember és az esetmenedzser bevonásával, továbbá rendszeresen tartunk esetmegbeszéléseket a hatékony segítő munka érdekében.

Szolgáltatásnyújtás keretében végzett szociális segítő tevékenységeink:

- Információnyújtás
- Tanácsadás
- Ügyintézéshez segítségnyújtás
- Konfliktuskezelés
- Kríziskezelés
- Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli, természetbeni támogatás)
- Közvetítés a járási Központokhoz és az ott igénybe vehető szolgáltatásokhoz
- Válsághelyzetben lévő kiskorú anya gondozása
- Esetkonferenciák megszervezése, megvalósítása
- Esetmegbeszélések kezdeményezése jelzőrendszeri tagokkal, esetmenedzserrel
- Csoportmunka
- Egyéni- és csoportos készségfejlesztés
- Környezettanulmány elkészítésében való közreműködés (Gyámhatóság, Központ felkérésére)
- Családlátogatások
- Adományközvetítés
- Pszichológiai ellátáshoz, családterápiához való hozzájutás elősegítése

A szolgáltatást igénybe vevők (az első kapcsolatfelvétel alkalmával) minden esetben tájékoztatást kapnak a helyben biztosított szolgáltatások tartalmáról, jogaikról, a szakemberrel történő együttműködés kereteiről.

A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes.

A vonatkozó jogszabályok figyelembe vételével - a tájékoztatás kiterjed az alábbiakra, melyet követően az igénylő annak megtörténtéről nyilatkozatot ír alá:

- a gyermeki jogokról és kötelezettségekről, a szülői jogokról és kötelezettségekről,
- az önkéntes igénybevételről, a nem megfelelő együttműködés jogkövetkezményeiről,
- az irat betekintési jog gyakorlásáról,
- a panaszjog gyakorlásának módjáról,
- a szolgálat által vezetett, rá vonatkozó nyilvántartásokról, adatokról, így a „*Gyermekeink védelmében*” elnevezésű adatlapok rendszeréről, a „*Központi Elektronikus Nyilvántartási rendszerről* (KENYSZI).

Gyermekjóléti alapellátásban az együttműködést nem vállaló személyeknél, valamint azon esetekben, amikor a gyermek súlyos elhanyagolása vagy bántalmazása történt, akkor hatósági intézkedésre teszünk javaslatot. 2018. évben 5 kiskorú gyermek esetében került sor javaslatételre.

Azonnali kiemelés (ideiglenes hatályú elhelyezés indokoltsága esetén) közvetlenül a kiemelés elrendelésére feljogosított szerveket keressük meg (pl. gyámhatóság, rendőrség). 2018-ban 2 kiskorú gyermek esetében volt indokolt ilyen javaslatétel.

Egyéb, a szociális segítő munka keretében végzett tevékenységeink 2018. évben:

- 2018. 02. 28-án megtartottuk az **Éves Szakmai Tanácskozást**. A település jelzőrendszeri tagjai személyesen mondták el tapasztalataikat, javaslataikat, majd ennek megfelelően Intézkedési terv készült.
- **Esetkonferenciát** 17 alkalommal hívtunk össze (az érintett család és a velük kapcsolatban álló jelzőrendszeri tagok, esetmenedzser részvételével).
- **Esetmegbeszélés** 12 alkalommal történt (védőnők, pedagógusok, gyermekorvos, esetmenedzser bevonásával)
- Részt vettünk 2018. 09. 16-án a Szentmártonkátai Önkormányzat **Falunap-i** rendezvényen.
- 2018. 11. 10-én a **Márton napi futás** lebonyolításában segítettünk.
- **RSZTO-1.1.1-16-00002kódszámú, a „Rászoruló személyek számára természetbeni juttatás biztosítása” kiemelt projekt** keretében, havi rendszerességgel részt veszünk a tartós élelmiszer-csomagokra jogosult családok kiértékelő levelek iktatásában, csomagosztás lebonyolításában, mely 270 főt érintett. .
- 2018. december 10-11-12-én **Adventi készülődés** keretében kreatív tevékenység kapcsán csoportmunka valósult meg. Mindhárom napon adventi kirakodó vásárt szerveztünk, mely kellemes hangulati előkészítése volt az ünnepnek.
- 2018. december hónapban a Szociális- és Egészségügyi Bizottság támogatásával, a szolgálattal kapcsolatban lévő családok közül 25 család részesült természetbeni támogatásban. A leginkább rászorulókat (15 kiskorú gyermeket nevelő család és 10 fő, aki egyéb okok miatt kiemelten nehéz élethelyzetben van) kiválasztásában, a személyre szóló adomány tartalmának vásárlásában, a családokhoz történő eljuttatásban közreműködtünk.
- Szakmaközi megbeszélést tartottunk a jelzőrendszeri tagok részvételével.
- **Az ügyfélfogadás keretében Gyermek panasziroda** (Kamasz-panasz) elérhető, hiszen a gyermekeknek joguk van a törvényes képviselő nélkül is önállóan ismereteket szerezniük jogokról, támogatásokról és ellátásokról, ill. ha gondjaik – panaszaik vannak, ezek megoldásához segítséget kaphatnak.
- **Adományok közvetítése:** lakosok által felajánlott ruhákat, bútorokat, használati eszközöket közvetítettük az év során az arra igényt tartók számára.
- **Lakossági felajánlás** érkezett egy településen élő személytől, aki hosszú távon kíván rendszeresen támogatni egy családot. A család kiválasztása folyamatban van.
- A **Tölgyes étterem** tulajdonosa, az általuk készített **napi menüből megmaradó ételt** ajánlott fel az arra igényt tartó lakosok részére. A lehetőséget/információt a szolgálattal kapcsolatban álló lakosok részére eljuttattuk, a megvalósítás kidolgozása még folyamatban van. A felajánlott napi menü eljuttatása idős, esetleg mozgásában akadályozott, beteg lakosok részére jelenleg nem megvalósítható, mivel az arra igényt tartó személy nem tud elmenni az ételért.

Jelzőrendszer tagjai:

- egészségügyi szolgáltatást nyújtók, különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- a köznevelési intézmények
- a rendőrség
- az ügyészség
- a bíróság
- a pártfogói felügyelői szolgálatban az áldozatsegítés és kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek
- menekülteket befogadó állomások, menekültek átmeneti szállása
- egyesületek, alapítványok és az egyházi jogi személyek
- munkaügyi hatóság
- javítóintézet
- gyermekjogi képviselő
- a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatali

A törvényi előírásnak megfelelően jelzőrendszeri felelős látja el a településen a kapcsolattartással összefüggő feladatokat, így a jelzőrendszeri értekezletek, szakmai megbeszélések, éves jelzőrendszeri értekezletek lebonyolításával kapcsolatos tevékenységeket.

Nagy hangsúlyt fektetünk a rendszeres és személyes konzultációkra, esetmegbeszélésekre és a szakmaközi megbeszélésekre. A jelzőrendszer megfelelő, hatékony működése elengedhetetlen, mivel a családsegítő által nyújtott segítségnyújtás feltétele az intézményekkel, az ott dolgozó szakemberekkel történő szoros együttműködés, hiszen egyedül egy szakma képviselője sem képes megoldani a lakosok életében felmerülő nehézségeket.

Írásban történő jelzések száma 2018. évben:

Aprajafalva Óvoda:	0
Védőnők:	1
Kórház:	1
Gyermekorvos:	0
Középiskolák:	24
Házi orvos:	0
Székely József Református Ált. Iskola:	5
Rendőrség:	4
Arany János Ált. Iskola:	34
EGYMI:	1
Állampolgári bejelentés/jelzés	1
Összesen:	71

Jelzések az alábbi észlelt problémák miatt érkeztek 2018. évben:

- Életviteli, családi-kapcsolati konfliktusokkal kapcsolatos problémák.
- Magas az igazolatlan iskolai hiányzások miatti kötelező jelzések száma.

- Túl korai életkorban kezdenek szexuális életet a fiatalok, szexuális töltetű „játék” előfordult pl. az ált. iskola 3. osztályban(!)
- Az iskolai lemorzsolódás, iskolaelhagyással kapcsolatban szintén nagyon sok esetben kaptunk jelzést, mely többnyire a középiskolás korosztályt érinti. Aggodalomra ad okot, hogy a 16-17 éves korosztály nem fejezi be megkezdett tanulmányait, növekszik a szakképzetlenek száma.
- Egyre több az idős, magányos ember (házastárs halálát követően), akik segítségre, támogatásra szorulnak. Gyakori, hogy ezek a lakosok a település külterületén élnek, nehezített a számukra a szolgáltatásokhoz való hozzáférés (közlekedés, vásárlás), napi életvitelükben segítségre szorulnak. Jelenleg a külterületen élők ellátása nem biztosított. Egyre többször kérnek segítséget (anyagi és tevéleges is) a külterületen élő lakosok.
- Növekszik azon családok száma, ahol tapasztalható a fokozott agresszió jelenléte, mint a problémák megoldásának egyedüli eszköze. Alternatív konfliktuskezelési stratégiákkal nem rendelkeznek a család tagjai, így ezt a mintát közvetítik gyermekeik felé is. Az otthonról hozott minta növeli az iskolai erőszakos cselekmények számát (iskolán belüli bulling(!) Szinte mindennapos jelenség).
- A látókörünkben lévő eseteink között nagy számban vannak egyszülős családok, 1-3 gyermekkel, válás, haláleset miatt.
- Egyre többször jelent problémát - különösen az iskola pedagógusai tapasztalják, hogy „hiányzik” a családi nevelés, a szülők személyiségének „éretlensége” tapasztalható a gyermekek nevelésével kapcsolatban (hiányzik a tisztelet, a felelősségvállalás, a szabályok betartásának elmulasztása stb.)
- Igen gyakran tapasztalunk szülői elhanyagolást, több esetben felmerült a testi, értelmi, erkölcsi veszélyeztetés, melyet jeleztünk a megfelelő hatóság felé.

Család-és Gyermejjóléti Szolgáltatás személyi feltételei:

2018. évben 2 fő látta el a településen a törvényben meghatározott feladatokat.

Tárgyi feltételek:

A Családsegítő- Gyermejjóléti Szolgálat irodái a Polgármesteri Hivatal (2254 Szentmártonkátá, Rákóczi út 52/C) emeletén találhatóak. Amennyiben mozgásában akadályozott személy érkezik segítségért a szolgálathoz, akkor a földszinten található váróban, vagy a titkárság mellett lévő teremben fogadjuk a klienseket. Az épületbe történő bejutás akadálymentes.

Kormányhivatali ellenőrzésre került sor 2018. 02. 08-án. Az ellenőrzést követő írásos észrevételezésben foglaltaknak megfelelően, az irodák ügyfélbaráttá történő kialakítása, a bizalmas segítő beszélgetések lehetősége mindkét családsegítő és a kliensek részére biztosítottá vált.

Mindkét iroda felszereltsége alapvetően megfelelő, a szükséges irodatechnikai eszközök biztosítottak.

Az Inárcs településen történt gyilkosságot követően (2018. július 10-én egy kliens leszúrta a családsegítő kollégát) a járásban dolgozó családsegítők **veszélyességi pótlékban** részesülnek (mely adott esetben önvédelmi képzésre, konfliktuskezelési technikák elsajátítására fordítható keretet biztosít).

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a családsegítők személyes biztonságának fokozásának érdekében járuljanak hozzá veszélyességi pótlék folyósításához.

Sajnálatos tény, hogy munkánk során egyre többször találkozunk egészségügyi problémával, lelki-mentális, vagy kezeletlen pszichiátriai betegségben szenvedő egyénnel kerülünk kapcsolatba. Családlátogatások során nem tudhatjuk előre, hogy kinek az otthonába lépünk be. A kiszámíthatatlan reakcióik, indulatkezelési problémáik miatt nehezen kezelhető személyekkel megterhelő a segítő kapcsolat kialakítása, változások előmozdítása a szükséges intézkedések megtétele.

Lakosságra vonatkozó adatok

2018. 12. 31-i állapot szerint Szentmártonkóta lakosságszáma: **5004 fő**

A szolgálattal kapcsolatban lévő családok száma, a segítséget igénybevevő személyek (ellátási forma szerint) 2018. december 31-i állapot szerint:

Ellátási forma alapján:	Fő	család
Alapellátás keretében gondozottak száma:	77fő	43 család érintettségével
Védelemben vett gyermekek száma:	14 fő	9 család érintettségével
Nevelésben vett gyermekek száma:	13 fő	7 család érintettségével
Családba fogadott gyermekek száma:	9 fő	5 család érintettségével
Családsegítő esetek száma, ahol nincs már kiskorú gyermek:	37 fő	22 család érintettségével
Ügyintézésben történő segítségnyújtás: („egyszeri” esetek) Házi segítségnyújtásban résztvevők előgondozása, felülvizsgálata, Pályázatos csomagozásban részesülők száma:	167 fő	167 család érintettségével
összes segítő kapcsolatok száma:	317 fő	253 család érintettségével

Szentmártonkáta Nagyközség Önkormányzata által biztosított szociális alapfeladat:

Házi segítségnyújtás

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítői (munkakörhöz rendelt feladat ellátás keretében végzik) a Házi segítségnyújtással összefüggő feladatokat (a gondozottak KENYSZI elektronikus rendszerben történő napi jelentését, az egyén személyes adatainak rögzítését, a házi segítségnyújtást megelőző előgondozással kapcsolatos feladatok körében a környezettanulmány elvégzését és a szükséges adatlapok kitöltését. Az aktuális/jogszabály által meghatározott/szükséges dokumentációkat vezetjük, továbbá évente egy alkalommal, illetve szükség szerinti felülvizsgálatokat végzünk az ellátottak otthonában Csikós-Tóth Lúciával közösen.

Lehetőségeinkhez mérten követjük a szolgáltatásnyújtással kapcsolatban megjelenő törvényi változásokat, a gondozónők szabadság-, ill. betegség idején a helyettesítés megszervezésével összefüggő feladatok, a gondozónők által vezetett gondozási naplókat ellenőrizzük, a teljesített órákat összesítjük, stb.) támogatjuk a gondozónők mentálhigiénéjét, az ellátottal kapcsolatban felmerülő konfliktusokat igyekszünk rendezni.

A szolgáltatás személyi feltételei:

2 fő szociális gondozó- ápoló végzettséggel rendelkező látja el a gondozási feladatokat

Ellátási szerződésünk 18 fővel volt, előfordult, hogy a segítségnyújtásra várakozniuk kellett a lakosoknak, a gondozónők tartós táppénzes időtartamában nem tudtuk a szolgáltatást biztosítani.

A gondozónők szolgálati kerékpárral közlekednek, melyek műszaki állapota megfelelő.

Hivatkozva a 2018. 03. 13-án kelt előterjesztésünkben megfogalmazottakra, ismételten javaslatot teszünk a szakmai feladatok (Házi segítségnyújtás – Családsegítés) elkülönítésére vonatkozóan *(a képviselő- testület 6 igen egyhangú szavazattal meghozta a „140/2018. (IV. 26.) számú Határozata Szentmártonkáta Nagyközség Önkormányzat Képviselő –testülete 1./ felkéri a Pénzügyi és Jogi Bizottság illetve a Szociális és Egészségügyi Bizottság tárgyaljon a házi segítségnyújtás további ellátásáról.*

Határidő: azonnal

Felelős: Pénzügyi és Jogi Bizottság, Szociális és Egészségügyi Bizottság)”

A Határozatban foglaltakra nem került sor.

A Házi segítségnyújtás szolgáltatással összefüggő szakmai feladatok nem tartoznak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakmai hatáskörébe, ezért a házi segítségnyújtással kapcsolatos feladatok ellátására szükségesnek tartjuk egy önálló személy alkalmazását a továbbiakban.

A házi segítségnyújtással kapcsolatos törvényi előírásoknak megfelelő felelősségteljes szakmai munkát nem tudjuk vállalni, mert tapasztaljuk, hogy így mindkét alapellátási forma (a család- és gyermekjóléti alapellátás valamint a házi segítségnyújtás) szakmai minősége sérül.

A Pest Megyei Kormányhivatal hatósági ellenőrzésére került sor 2018. 02. 08-án, melynek során megállapítást nyert, hogy a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretében gondozott nagyon magas esetszám miatt elengedhetetlen a 2 fő teljes munkaidőben foglalkoztatott családsegítő alkalmazása, családsegítőként 25 család gondozása az előírt.

2016. évben	Fő	család	2017. évben	Fő	család	2018.évben	Fő	család
Alapellátott	54	35	Alapellátott	58	28	Alapellátott	77	43
Védelembe vett	21	12	Védelembe vett	21	10	Védelembe vett	14	9
Nevelésbe vett	20	9	Nevelésbe vett	14	8	Nevelésbe vett	13	7
Családba fogadott	16	10	Családba fogadott	13	9	Családba fogadott	9	5
Családsegítő esetek	7	4	Családsegítő esetek	7	4	Családsegítő esetek	37	22
Összes ellátott:	118 fő	70 család	Összes ellátott	113 fő	59 család	Összes ellátott	150 fő	86 család
Egyszeri ügyintézés:	221 alkalommal		Egyszeri ügyintézés:	216 alkalommal		Egyszeri ügyintézés:	228 alkalommal	

További nehézségek:

A hozzánk forduló személyekkel történő kapcsolat során gyakran találkozunk családon belüli bántalmazás, családtag elhalálása, magas hiteltartozás miatt krízisben, mentálisan nehéz helyzetben lévőkkel.

Szükséges és indokoltnak látszik egy **pszichológus/mentálhigiénés szakember** foglalkoztatása a településen, akár heti 20 órában, megbízásos szerződéssel. A Járási Központ által biztosított pszichológiai szolgáltatás (mely a hatóságilag érintett családtagok részére nyújt elsősorban speciális szolgáltatást) nem minden esetben képes az igényeket kielégíteni. Azok a személyek/családok, akiknél még nem történt hatósági beavatkozás, nem jutnak be a pszichológushoz, nagy a várólista. A kialakult probléma súlyosbodása megelőzhető lenne, **prevenációs lehetőséget biztosíthatna.**

Szentmártonkátai közigazgatási területén, a külterületen élő lakosok száma 2017. december 31-i állapot szerint 913 fő volt. Az itt élő lakosok ellátása, szolgáltatásokhoz történő hozzáféréseinek biztosítása érdekében szükségesnek tartjuk a **Tanyagondnoki szolgálat** létrehozását. Forrópuszta, Homokerdő, Újerdő, Öregszőlő dűlő területén 20-25 olyan lakosról tudunk, akik egyedül élnek, betegek, mozgásukban korlátozottak, segítségre van szükségük.

Tisztelt Képviselő – testületet, Polgármester Úr, Jegyző asszony!

Kérem a Családsegítő - és Gyermejkölési Szolgálat 2018. évi szakmai beszámolójának elfogadását, a Szolgálat 2019. évi eredményes működéséhez, hatékony szakmai munkájához további támogatásukat.

Szentmártonkátai, 2019. 02. 07.

Tomborné Szöllősi Zsuzsanna
családsegítő

Fricz Erzsébet
családsegítő